

Dosarul nr. 2ra-1399/2022
2-19096780-01-2ra-03102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Șuşchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, D. Băbălău, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Asito Direct”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Asito Direct” împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni și lui Botnaru Gheorghe privind încasarea despăgubirii de asigurare,

împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 16 mai 2019, SA „Asito Direct” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Garanție” SA și Botnaru Gheorghe privind încasarea despăgubirii de asigurare și a taxei de stat.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 31 decembrie 2014, între SA „Asito”, în calitate de asigurător de răspundere civilă și Botnaru Gheorghe în calitate de asigurat și posesor al autovehiculului de model „Xxxx”, nr/î XXXX, a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule, în baza căruia s-a emis polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA), seria/nr. RCAI-001275569, valabilă pe perioada de asigurare de la 31 decembrie 2014 până la 30 decembrie 2015, prima de asigurare pentru acest tip de contract fiind achitată în sumă de 595,35 de lei.

La 24 iunie 2015, aproximativ ora 21:00, pe traseul R-30 km 36 Anenii Noi - Căușeni - Ștefan Vodă, s-a produs accidentul rutier cu implicarea autovehiculului de model „Xxxx”, nr/î XXXX, condus de Gheorghe Botnaru și autovehiculul de model „Xxxx”, nr/î XXXX, condus de Alic Panfilov, proprietar fiind SRL „Keramin Grup”. La etapa întocmirii și instrumentării dosarului contravențional, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Gheorghe Botnaru, fapt consemnat în procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI 03 nr. 064985 din 25 iunie 2015.

Reclamantul a relatat că în temeiul contractului de asigurare facultativă

CASCO nr. ACS910/2014 din 30 august 2014, încheiat între SRL „Keramin Grup” și CA „Garanție” SA, ultima a achitat proprietarului autovehiculului „Xxxx”, nr/î XXXX, despăgubirea de asigurare în sumă de 87 870 de lei.

Din considerentul că, Gheorghe Botnaru deținea contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto la CIA „Asito” SA, CA „Garanție” SA, în ordine de subrogare, a înaintat acțiune împotriva CIA „Asito” SA, solicitând recuperarea daunei materiale în sumă de 87 870 de lei.

Dat fiind faptul că, în actele privind costul de reparație a autovehiculului de model „Xxxx”, nr/î XXXX, prezentate de asigurătorul de bunuri CA „Garanție” SA, au fost incluse suplimentar și costul de reparație a unor piese și lucrări care nu au fost consemnate în procesele-verbale de constatare a pagubelor, întocmite prin acord comun, contrasemnătură, în prezența tuturor părților. Astfel, CIA „Asito” SA a achitat doar suma de 81 810 de lei, cu excluderea acelor poziții care nu au fost coordonate între părți.

Reclamantul a menționat că, la 07 martie 2017, prin hotărârea Judecătorei Căușeni, a fost admisă contestația lui Botnaru Gheorghe, privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 064985 din 25 iunie 2015.

Din acest considerent, CIA „Asito” SA în temeiul prevederilor art. 1389 alin.(2) lit. a) din Codul civil și reclamația nr. 01-3/14-22, a solicitat la 31 ianuarie 2018, restituirea de către CA „Garanție” SA, în termen de 10 zile, a despăgubirii de asigurare în sumă de 81 810 de lei. Somația fiind recepționată de către CA „Garanție” SA prin intermediul serviciilor poștale, la data de 02 februarie 2018.

Reclamantul a declarat că, drept temei pentru plata despăgubirilor de asigurare în contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto constituie survenirea cazului asigurat și stabilirea vinovăției persoanei răspunzătoare de cauzarea prejudiciului de către organele competente. Paralel celor invocate, asigurătorul de răspundere civilă auto este obligat în termeni stabiliți și condiții reglementate în conținutul Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, să deschidă dosar de daune imediat în baza cererii depuse fie de către asigurător sau de persoana păgubită, să examineze bunurile avariate ale autovehiculului persoanei păgubite și să achite în termen despăgubirea de asigurare, ori în caz contrar asigurătorul riscă să nu fie protejat ulterior în careva acțiuni ale persoanei păgubite sau ale asigurătorului de bunuri al persoanei păgubite prin subrogare.

Reclamantul a relatat că și-a onorat obligațiunile prevăzute de legea specială și a achitat în termen despăgubirea de asigurare în sumă de 81 810 de lei. Ulterior, așa cum unicul act juridic privind constatarea faptului încălcării de către conducătorul Gheorghe Botnaru a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea vehiculului de model „xxxx”, nr/î XXXX, a fost anulat de către instanța de judecată, s-a constatat faptul că CIA „Asito” SA, pe cazul dat, nu are temei obligațional față de asigurătorul de bunuri al persoanei păgubite, anume față de CA „Garanție” SA.

Reclamantul a solicitat încasarea de la CA „Garanție” SA în folosul SA „Asito Direct” a despăgubirii de asigurare în sumă de 81 810 de lei, a cheltuielilor de judecată constituite din plata taxei de stat în sumă de 2 454,30 de lei și alte cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 18 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a

fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Asito Direct” împotriva CA „Garanție” SA și lui Botnaru Gheorghe privind încasarea despăgubirii de asigurare și a taxei de stat.

S-a încasat din contul CA „Garanție” SA în folosul SA „Asito Direct” despăgubirea de asigurare în sumă de 81 810 de lei și taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 2 454,30 de lei, în total suma de 84 264,30 de lei.

Pentru a se pronunța astfel instanța de fond a concluzionat că, deoarece procesul-verbal de contravenție întocmit în privința lui Botnaru Gheorghe a fost declarat nul prin hotărârea judecătorească, astfel, în lipsa vinovăției asiguratului, obligația de plată a despăgubirii de asigurare nu poate fi impusă asigurătorului SA „Asito Direct”, cu care a fost încheiat contractul de asigurare.

La 22 februarie 2021 CA „Garanție” SA, reprezentată de avocatul Jarovlea Veaceslav, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de CA „Garanție” SA, reprezentată de avocatul Jarovlea Veaceslav, s-a casat hotărârea din 18 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SA „Asito Direct” împotriva CA „Garanție” SA și Botnaru Gheorghe.

S-a încasat de la SA „Asito Direct” în beneficiul CA „Garanție” SA cheltuielile legate de plata taxei de stat în apel în sumă de 1840,72 de lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, instanța ierarhic inferioară, la emiterea hotărârii nu a ținut cont de faptul că prin hotărârea din 07 martie 2017 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție din 25 iunie 2015 și s-a încetat procesul contravențional pe motivul că s-a stabilit temeiul prevăzut la art. 445 din Codul contravențional, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a datelor și faptelor indicate în art. 443, alin. (10) din Codul contravențional. Totodată, deși procesul contravențional a fost încetat, nu a fost constatat faptul că în acțiunile lui Botnaru Gheorghe lipsește latura obiectivă a componenței contravenției, deoarece nu există decizia de nevinovăție în privința lui Botnaru Gheorghe.

Astfel, având în vedere că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost declarat nul, cu încetarea procesului contravențional în temeiul art. 445, 443 din Codul contravențional, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că vinovăția asiguratului/utilizatorului în comiterea accidentului rutier și răspunderea asiguratului/utilizatorului pentru pagube produse de autovehicul nu se exclude, plata despăgubirilor de asigurare este obligatorie pentru asigurători, în cazul survenirii riscului asigurat și stabilirii vinovăției persoanei în comiterea accidentului rutier.

Astfel, instanța de apel a conchis că este neîntemeiată acțiunea înaintată de SA „Asito Direct” împotriva CA „Garanție” SA și Botnaru Gheorghe privind încasarea despăgubirii de asigurare.

La 12 septembrie 2022, SA „Asito Direct” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 24 mai 2022 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de

apel și menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Recurentul consideră că, vinovăția asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul nu a fost constatată, ori procesul-verbal prin care acesta a fost declarat vinovat în producerea accidentului rutier a fost declarat nul, iar un alt act de depozitie al organelor competente prin care să fi stabilită vinovăția acestuia nu există.

Astfel, faptele stabilite prin hotărârea din 26 martie 2019 a instanței de fond și decizia din 24 octombrie 2019 a instanței de apel sunt obligatorii pentru instanțele care examinează cererea de chemare în judecată și nu este posibil de combătut prin alte probe sau argumente.

Menționează că la momentul achitării sumei de 81 810 de lei, SA „Asito Direct” era obligată să achite suma deoarece actul care stabilea vinovăția lui Botnaru Gheorghe era în vigoare și nu era anulat. Ulterior, după executarea obligației au apărut circumstanțe noi din care rezultă că temeiul obligațional care a stat la baza achitării – vinovăția, a decăzut, a fost anulată de către instanța de judecată.

Respectiv, în această situație CA „Garanție” SA s-a îmbogățit fără justă cauză deoarece după anularea vinovăției lui Botnaru Gheorghe nu sunt întrunite toate elementele pentru achitarea despăgubirii, anume lipsește vinovăția.

Relatează recurentul că vinovăția nu poate fi stabilită reieșind din probele anexate la dosar or, o altă instanța a stabilit irevocabil că intimatul este absolvit de achitarea despăgubirilor, deoarece lipsește vinovăția asiguratului Botnaru Gheorghe.

La 04 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților copia cererii de recurs depusă de SA „Asito Direct”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 172, vol. 2).

La 06 noiembrie 2022, CA „Garanție” SA, reprezentată de avocatul Jarovlea Veaceslav, a depus referință la cererea de recurs depusă de SA „Asito Direct”, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 mai 2022, decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 13 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 59, vol. 2).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că SA „Asito Direct”, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 12 septembrie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, p.38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică

doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către SA „Asito Direct”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Asito Direct”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh